Székelyföld

Komposztálni már kötelező

Hiába kötelező, a lakosság zöme még nem is hallott az ún. komposzttörvényről

Január elsején érvénybe lépett, ám a lakosság zöme még nem is hallott az ún. komposzttörvényről: eszerint az új év elejétől kötelező a komposztálás a lakosság számára, a szelektív gyűjtés elmulasztásáért pedig pénzbírság jár. Országos tájékoztatásról egyelőre szó sincs, a kidolgozásért és érvényesítésért pedig a helyi önkormányzatokat teszik felelőssé.

KOVÁCS ESZTER

Tavaly nyáron átment a parlamenten, ki is hirdették, tehát 2021. január elsejétől érvényes a 2020/181-es számú törvény, amelyről zömmel csak a környezetvédő civil szervezetek és a szakágban dolgozó cégek hallottak. Pedig a jogszabály a lakosság számára teszi kötelezővé a lebomló háztartási hulladék komposztálását: az európai uniós normákra épülő törvény szerint minden háztartásban külön kell gyűjteni a hulladék komposztálható részét. Romániában egyébként jelenleg a hulladékok mindössze mintegy 14 százalékát hasznosítják újra, holott az EU-s elvárás szerint ennek mértéke már el kellett volna érje az 50 százalékot. Az így keletkező komposztot egyébként – minőségüktől függően – három kategóriába osztályoznák, és többnyire a mezőgazdaságban hasznosítanák.

A törvényhozók a jogszabály alkalmazását a helyi közigazgatásra ruházták át, ellenben a kidolgozásban, gyakorlatba ültetésben nem sok fogódzót nyújtanak: mindenkinek magának kell kitalálnia a módszert. Egy példa erre a marosvásárhelyi stratégia, ahol nem a köztisztasági vállalatra bízzák a feladatot. „A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal dolgozik a gyakorlatba ültetésen, közös stratégiát fogunk kidolgozni a városi kertészettel a program elindítására, és ezt az ügyet függetlenül kezeljük a város köztisztasági ügyeitől”– mondta el a Székelyhonnak Borsos Csaba, Marosvásárhely polgármesterének kommunikációs tanácsadója. Bár országos szinten a lakosságot nem tájékoztatták a létezéséről, a „komposzttörvény” alapján a hatóságok megbüntethetik azokat, akik nem felelnek meg az előírásnak: magánszemélyeknél 400 és 800 lej közötti pénzbírság, cégeknek akár 20 ezer lejre rúgó büntetést is kiróható a törvénysértésért. Mindemellett bírságra számíthatnak azok az önkormányzatok is, amelyek nem tartják be az előírást. A törvény sürgetésének hátterében ugyanis az áll, hogy az Európai Unió akár napi 200 ezer eurónyi büntetés kifizetésére is kötelezheti Romániát a hulladékgazdálkodási infrastruktúra kialakításának elmulasztásáért.

Már felkészültek

A hargitai megyeszékhelyen, Csíkszeredában a magánházas övezetekből már 2019 óta havi rendszerességgel külön e célt szolgáló zsákokban bérmentve elszállítja a komposztálható hulladékot az Eco Csík Kft. „A tömbházas lakóövezetekben is elindult a lebomló hulladékok gyűjtésére szolgáló tárolók kiépítése, kihelyezése, amelyek egyértelmű feliratozással is el vannak látva, így a Fűzfa utca, Mérleg utca, Suta sétány, Kalász negyed és Fenyő utcában már gyakorlatban is történik az említett törvény által előírt szabályok betartása. Továbbá szándékunkban áll további tárolók kihelyezése a város területén, lakónegyedekben” – sorolta Bors Béla, Csíkszereda alpolgármestere. Mint megtudtuk, a begyűjtés után a szakcég komposzttelepre szállítja a lebomló hulladékot, amelyből egyébként tavaly mintegy 439,82 tonnányi gyűlt.

Ahol van infrastruktúra, ott használják

Az RDE Hargita Kft. már másfél éve befoglaltatta a hulladékgazdálkodásra vonatkozó székelyudvarhelyi és gyergyószentmiklósi szabályzatba a komposztálás kötelezővé tételét. Az infrastruktúra kialakításával jól haladtak, mondta el Körösfőy Sándor. A hulladékgazdálkodási vállalkozás igazgatója kifejtette: Székelyudvarhelyen a tömbházak körüli gyűjtőpontokra már tavaly kihelyezték a biohulladék gyűjtésére szánt konténert, illetve sokak saját gyűjtőkosarat is kaptak. A magánházak esetében mindkét városban a lakóknak saját komposztládában kell megoldaniuk a lebomló hulladék gyűjtését, ám ha erre nincs lehetőségük, akkor egy meghatározott díj ellenében a szakcég elszállítja a szelektíven gyűjtött háztartási hulladékot. „Gyergyószentmiklóson kissé problémás a tömbháznegyedekben a gyűjtőpontok átalakítása, hiszen ott földbe süllyesztett konténerek vannak. Meg kell találjuk a módját, hogy a biohulladékot könnyen tudjuk kiüríteni a konténerekből” – magyarázta az igazgató, hozzáfűzve: igyekeznek mindenhol mielőbb megteremteni az infrastruktúrát ahhoz, hogy a lakosság külön gyűjthesse a biohulladékot. Körösfőy tapasztalata szerint egyébként ahol van, ott használják a komposztnak szánt konténert az emberek, mostanra már zömmel azt is megtanulták, mi megy a komposztba és mi nem.

A lebomló zacskó mehet, a legtöbb déli gyümölcs héját viszont nem szabad a komposztba dobni

▼ FOTÓ: BARABÁS ÁKOS

Nem mind komposztálható

„Tájékoztató kampányunk idei részében a biohulladékokra is nagy hangsúlyt fektetünk, hiszen szükség van a felvilágosításra” – jegyezte meg az igazgató. Ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy az áruházak zömében már kapható biozacskó lebomlik, tehát a komposztban a helye, ezért fontos, hogy bevásárláshoz – ha tehetjük – ilyet válasszunk. „Ellenben sokan nem tudják, hogy a mérgező anyagokkal (például gombaölőkkel) kezelt citrusok és déli gyümölcsök héját nem szabad a komposztba dobni, hiszen azok beszennyezik a komposztot, és majd a talajt is. A banán héja például nagyon jól és gyorsan lebomlik, de ha a gyümölcsöt nem az EU-ban termesztették, akkor nagy eséllyel az itt már betiltott anyagokkal kezelték a felületét” – nyomatékosította a szakember.

Elvontatják a közterületen tárolt gépjárműveket Kápolnásfaluban

Biztonsági szempontból is fontos helyi határozatot fogadott el a kápolnásfalusi önkormányzat képviselő-testülete: ezentúl elvontatják a közterületen tárolt személyautókat, utánfutókat és mezőgazdasági gépeket, eszközöket. Noha ez nem cél, bírságolást is kilátásba helyeztek.

FÜLÖP-SZÉKELY BOTOND

Udvarhelyszék

Régóta gondot jelentenek a közterületen – többnyire a porták előtti járdákon vagy az utak szélén – tárolt autók, mezőgazdasági gépek és utánfutók Kápolnásfaluban, de mivel nem voltak rendbe téve az utcák, eddig nem cselekedett az önkormányzat – válaszolta lapunknak Benedek László, a község polgármestere. Most azonban, hogy több helyen megtörténtek a felújítások, az önkormányzati képviselők úgy határoztak, hogy a továbbiakban a polgármesteri hivatal elvontathatja a rossz helyen tartott gépjárműveket és egyéb eszközöket. A cél az, hogy egy rendezett faluképet alakítsanak ki, illetve biztonságosabbá tegyék a gyalogos, valamint az autós közlekedést. Mindemellett a hóeltakarítási munkálatok is könnyebbé válnak a későbbiekben, ha mindenki betartja a szabályokat. „A lényeg, hogy mindenki tartsa az udvarán vagy más ingatlanján a járműveit, ne a közterületet foglalja el, akadályozva a közlekedést, esetleg veszélybe sodorva társait” – érvelt az elöljáró.

Bírságolhatnak is

Benedek László kifejtette, az elvontatott járművek az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanra kerülnek. A tulajdonosok csak akkor kaphatják vissza azokat, ha kifizették az elszállítási díjat, illetve a kiszabott bírságot. „Nem az a cél, hogy büntessünk, csupán rendezetté, biztonságossá szeretnénk tenni a települést, ezért megkérünk mindenkit, hogy tartsa be a szabályokat” – szögezte le a községvezető. Nem intézkednek olyan esetben, ha valaki egy-két napig közterületen hagyja a járművét, ennél hosszabb időszak esetén viszont cselekedni fognak. A szabályozás alól csak azok kivitelek, akik közterület-foglalási illetéket fizetnek.

Utcán hagyott járművek Kápolnásfaluban

► FOTÓ: ERDÉLY BÁLINT ELŐD